

העתיקה — עתה חזר אל אתם המקומות

זה נכון, אך היה מסוכן לשאול. ככל שהתקדמתי לתוך הרובע היהודי, גברה האיבה. כששאלתי איך להגיע לכותל המערבי, הותעתי בדרכי כמה פעמים. פרנחיים ואף נערות זרקו עלי אבנים וצעקו "יהודי!" — חלק משוכני הרובע כיום הם פליטים ערביים מישראל.

מבט מעבר לחומות

וב חזרתי מרחוב המלך דויד לכותל הרובע הארמני. אותה דרך עברתי אז עם היהודים המפונים, שגרו עמם את טפם ואת רכושם, שרק הלגיונרים מפרידים ביניהם לבין ההמון השואף לדם. עברתי ליד בית היתומים היהודי, שהפך עתה בית-ספר לבנות, בחסות סוכנות ה' עד לפליטים.

5000 פליטים ארמנים. הם ישנו על הרצפות, ולידם שבועה תליעפר קטנים — קברות ההרוגים במלחמה לא-להם. מן המינור צדתי לעבר המצודה, מגדל דויד ושער יפו. עתה זהו אזור צבאי מבוצר. ליד שער יפו התנוסס שלט חדיש מלון פטר.

ירדתי במדרגות אבן, לתוך סימטות צרות ואפלות, עד בניין אל-ראודא. המקום שימש כמפקדה בימי התורכים, ובשנת 1948 התייצבתי שם בפני מיגור עבדאללה אל-תל.

אך באל-ראודא של היום לא נותר זכר מכל אותה צבאיות. המקום הפך לבית-ספר. בשעת בין-ערביים זו היה הבניין ריק. טפסתי אל הגג ולפני השתרע נוף המרהיב של ירושלים.

שקעתי ביהירותים. מה אראה בעוד 17

הרב וינר מופר את המילגה לרוקיה מצרוחה *
דבר פשוט לאור הפנטים

הפרופסור אשמן.

לפני למעלה משנתיים התקיימה בביתם של משפחת דינור מסיבה צנועה. לכו"ס קפה הוזמנו, יחד עם אנשי הצילית התל-אביבית, אורחים ערביים. כך התחיל פעור לתו החוג ללידות יהודית-ערבית, ש-פגישותיו התקיימו מאותו יום מדי שבוע בשבוע בבית דינור.

מטרת החוג היתה חברתית בלבד. לא רצינו להיכנס לכל פעולה פוליטית, אלא ליצור קשרים אנושיים בין האנשים הגרים באותה הארץ ואינם מכירים אחד את רעהו, הסבירה נינה דינור.

בהמשך פעולה זו התקשרה נינה דינור עם פרופסור נורמן אלקוק, היוזם את המכון למחקר-שלום בקנדה, פסיקאי גרעני ויועצו האישי של צירציל לשעבר. פרופסור אלקוק שלח ליוזמים הישראליים מיברק גלגל, ומאז התחיל הקשר ההדוק בין היוזמים הישראליים לבין היוזם ה' קנדי.

לפני שנה ביקרו בבית-דינור שני אורחי-חיים, שהביאו דרישת-שלום מהפרופסור ה' קנדי לידידים הישראליים. היה זה יוגין וינר, רב קונסרבטיבי מקנדה, שיחד עם אשתו עמד בראש טיומן של 100 תלמידי הצעירים המבקרים בישראל. הרב הצעיר ערך ביקורים כאלה מדי שנה בשנה, כי שכל פעם מלווה אותו קבוצת תלמידים אחרת.

גם השנה ערך הרב וינר את ביקורו השנתי. אך לפני שהגיע השנה ארצה הודיע לנינה, שהסעם הוא יגיע עם מתנה מיוחדת במינה. היו אלה ארבע מילגות, שתרם קן סובלי, אחד מיהודי קנדה, לארבע תלמידות ישראליות.

אחות הפועל. בהשפעתו של הרב וינר חולקו המילגות לפי מסויים. הזוכות: יוצאת עדות-המוצא (נערה פר-סית מקרית שמונה), צברית ילידת ירוש' לים, עולה חדשה מאירופה המתגוררת בעפולה. המילגה הרביעית נתרמה על-ידי היהודי הקנדי לנערה ערביה בישראל. את בחירת המועמדות למילגה האחרונה הטיל הרב על נינה.

בחירתה לא היתה קשה. הנערה המת-אימה לכל התנאים היתה רוקיה מצרוחה, אחותו של פועל צעיר שהוכר עקב פעילותו לחיסול משכנות-הנוחצה של הפוע-לים הערביים בתל-אביב.

רפואה

הסוס והשווקת

הטענה המוחצת ביותר נגד הצעת-חוק הרופאים נשמעה השבוע בירושלים, דח-קא מפיו של מנכ"ל משרד הבריאות, הדוקטור רפאל גזובין. בסמפוזיון שנערך בקרית האוניברסיטה בירושלים, הסביר המנכ"ל כי החוק לא יפתור את המחסור ברופאים ביושבי ה' ספר ובעיירות הפיתוח. חוק כזה רק יגביר את המרידות שהצטברה בלב ה' רופאים, כתוצאה מהחייכות המייגע סביר בו, טען המנכ"ל, הוסיף כי אמילו א-י שלחו את הרופאים אל יושבי-הספר ב' חוק החוק, איש לא יוכל להכריח אותם לעבוד. אפשר להביא את הסוס אל ה' שוקת, אבל אי-אפשר להכריח אותו לש-תות, הסביר.

(המשך בעמוד 20)

* מסמאל: נינה דינור. באמצע: אורי זוהר.

במדינה

(המשך מעמוד 13)

כשאחרי ההצבעה של פועלי המשמרת ה' אחרונה נפתחו הקלפיות, וכל שבעת חברי ועדת-הבחירות החלו בספירת הקולות.

חוליה אנוש. בשעה 11.00 בבוקר היה כבר ברור שבכית' דימונה התפוצצה פצצה. אנשי המערך לא ציפו לכישלון כה גדול. מבין 17 חברי מועצת פועלי המיסעל החדשה נבחרו 10 חברי מפ"ם, שני נציגי גוש-חרות-ליברלים, ורק 5 אנשי המערך. באותו בוקר נמסרו התוצאות לעיתונאים, התפרסמו בכל העיתונים.

אך באותו בוקר קרה בכית' משהו נוסף. מיד אחרי ספירת הקולות הכריזו ארבעת נציגי המערך בוועדת-הבחירות ש' הם עייפים מדי, וסירבו לחתום על ה' פורטוקול של תוצאות הבחירות. יושב-ראש הוועדה הודיע אף הוא, לאחר שעה קלה, שהוא חולה אנוש ושובב במיטה עם 40 מעלות חום. הקלפיות, יחד עם תוצאות הבחירות, נמסרו למנהל-המנגנון בבית החרושת, ונסגרו בארנונו.

הפרוטוקול לא נתתם עד היום הזה. במקומו חיברו ארבעת אנשי המערך, ה' מהחיים רוב מוחלט בוועדת-הבחירות, בקשה לוועדת-הביקורת המרכזית לבטל את ה' בחירות, שהם בעצמם אירגנו אותן והשגי-חו עליהן. לפי טענתם לא היו הבחירות הוגנות, כי נפסלו 296 מבין 1300 ה' קולות.

אנשי מפ"ם, החוגגים את נצחונם ה' גדול, לא הגיבו עד עתה על כל הפעור-לות, המכוונת לפסילת נצחונם. אך יתכן שפרשת-דימונה תגיע אף היא, בסופו של דבר, לבית-המשפט.

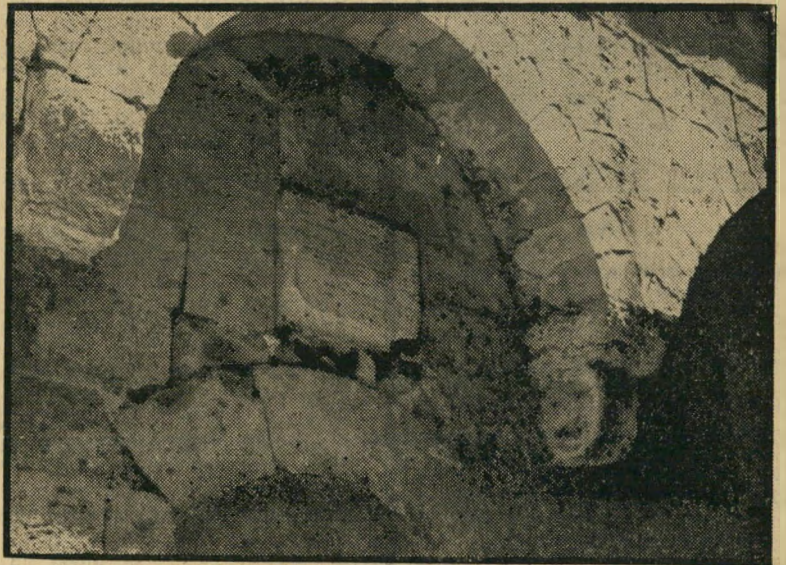
איך מסבירה מפ"ם את נצחונה? לדעתה, הפסידה חרות בגלל התחברותה עם הלר-ברלים הבורגניים, ואחדות-העבודה בגלל קשריה עם מפא"י השולטת במפעל. מפ"ם נשארה אפופיזיה פועלית יחידה.

חינוך

חגיגה בערערה

לעוברים בכביש הראשי ליד הכפר ער-ערה במשולש, בשעות הערב של היום החמישי האחרון, היה נדמה שהכפר חוגג את החתונה המסורתית של אחד מתושביו. כל בתי-הכפר היו חשוכים וריקים, וכל תושביו התאספו כרחה אחת, שהיתה מוארת בעשרות מנורות-נפט. במרכז הרה-כה ישבה גיבורת הערב, נערה בת 14, כשעל ראשה זר פרחים צהובים.

אך לא רחוקה זאת חגיגה רגילה. המזור בין האורחים היה רב — אורח מקנדה, שהגיע לכפר הערבי, יחד עם 96 תלמידיו. נוספו עליהם כ-200 אורחים מתל-אביב ומישובים עבריים אחרים, נאמו על שיתוף-פעולה יהודי-ערבי ועל אחוות-עמים. הסיבה לחגיגה רעשנית זו היתה כה פשוטה, שקשה היה להבין איך היא גרמה לשימחת תושבי הכפר והמבקרים. אחת מנערות ערערה, רוקיה יוסוף מצרוחה, ש' סיימה השנה את לימודיה בבית-הספר היסודי, קיבלה מילגה המאפשרת לה ארבע שנות-לימוד בבית-הספר התיכון בנצרת. כום קפה של ירירות. הגיבורה השניה של אותו הערב היתה נינה דינור, אשתו של סופר-השואה קצטינק, בתו של

בבליבה של העיר העתיקה נמצא בניין תתי-קרקעי עתיק זה, ששימש כבית-כנסת של ה' חלבים. מעל זלת הסגורה במלט נראית אחת הכתובות היהודיות האחרונות ששרדו בשכונה.

בית הכנסת הנוש

כאן גרו יהודים לפני המלחמה. הבתים ה' שייכים להם. רבים מן הדיירים החדשים הם לומדות תלמידות סוכנות-הסעד של האו"ם. פליטים מישראל. בבית-היתומים היהודי הסמוך

רחוב ברובע היהודי

המשכתי עד שער ציון. בדרך הצרה ראיתי כמעט התנגשות בין מונית לבין מכונית מעלת מספר אמריקאי, הנהוגה בידי נזיר קאתולי. הגעתי למקום שבו שמעתי מעבר את אותו ישיש האומר קדיש, ובלבי נשאתי תפילה אילמת לזכר כל קורבנות העול והאלימות.

שער ציון יצוק ומחוזק עתה בבטון, עד כי אף משאית של דינמיט לא תוכל להפילו. מעליו מתנוססת כנסיית דורמיציון, ואם מתבוננים היטב — אפשר להבחין בחיל ישראלי. פניתי מימנה למינור ה' ארמני. הארמנים לא השתתפו בפעולות האיבה, אך נקלעו אל בין הלוחמים ונפגעו: 16 הרוגים ו-120 פצועים.

בימי הקרבות של 1948 נמלטו אל המינור

שנה, כאשר אשוב בשלישית לירושלים — אם אמנם אחיה עד אז? האם אראה את כל ירושלים חיה בשלום, עם בתי-ספר במקום מיפקדות צבאיות? או שמא אראה את הר הצופים קפוא עדיין במלחמה קרה?

ירדתי לעבר שער דמשק, אל קירבת החומות החדשות המפרידות בין ירדן לבין ישראל. חשבתי כי חומות גבוהות לא יצרו מעולם יידיים, ולא מנעו חרית אויבים.

הבסתי את על, מעבר לחומה החדשה, וראיתי את העולם של 17 שנה מהיום. עולם בו לא יהיו חומות גבוהות, כי אם גדרות-אבן נמוכות, עליהן יוכל האדם להי-שען ולשוחח עם שכנו.

אני מקוה שאחיה עד ליום בו אראה תקוה זו מתגשמת.